

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

større ændringer er der under de givne forudsætninger næppe grund til at vente.

Der må således regnes med en stigning i den samlede investeringsaktivitet i løbet af 1954, og denne stigning vil naturligt trække en indkomstforøgelse med sig. Da samtidig overskuddet på statsfinanserne bliver mindre, medens eksportindtægterne snarere forøges, er der grund til at vente en almindelig stigning i efterspørgslen efter forbrugsvarer og produktionsstigning i forbrugsvareindustrierne. På denne baggrund må man antage, at 1954 bliver et år med høj beskæftigelse, formentlig højere end i 1953, også for den ufaglærte arbejdskrafts vedkommende.

Styrken i opgangstendenserne kan naturligvis ikke vurderes fuldtud, før der er givet et billede af finans- og kreditpolitikken. Da finansministeren i morgen vil give en nærmere redegørelse for disse forhold, skal jeg ikke gå nærmere ind herpå.

Den her beskrevne udvikling tegner sig forholdsvis gunstig, men jeg vil gerne understrege to momenter, som må opfordre til en vis forsigtighed i den økonomiske politik. For det første, at der ikke i år synes at være udsigt til forbedring af valutastillingen; tværtimod kan det ikke udelukkes, at en mindre del af reserven må anvendes til afdrag på valutagæld; for det andet bygger hele bedømmelsen på forudsætningerne vedrørende den internationale økonomiske udvikling.

Det ville selvfølgelig være forkert allerede nu at indrette den økonomiske politik efter en konjunkturændring, der ikke foreligger som andet end en usikker mulighed; men kommer der en nedgang, gælder det om at være forberedt, så der alt efter de eventuelle ændringers art og styrke kan handles hurtigt.

Regeringen har derfor anmodet arbejdsmarkedskommissionen om at undersøge, hvilke midler der vil kunne anvendes til at imødegå en eventuel ændring i valutabeholdning, produktion og beskæftigelse. Samtidig følges udviklingen nøje med henblik på, at der skal kunne gives varsko i tide. Ikke alene er det som nævnt stadig usikkert, om der kommer en konjunkturedgang. Også den stik modsatte mulighed eksisterer, men desuden kan den eventuelle nedgang

gøre sig gældende på flere forskellige måder, der hver vil kræve sin form for politik.

Jeg skal herefter gå over til at omtale oversigtens sidste kapitel, der beskæftiger sig med fremtiden på længere sigt, forsåvidt angår befolkningsudviklingen. Som det vil være det høje tings medlemmer bekendt, vil tilvæksten til arbejdsmarkedet i det kommende tiår blive betydeligt større, end den har været i de forløbne år. I løbet af 1940—1955 er antallet af personer mellem 15 og 64 år vokset med ca. 3 pct. pr. femår. De store fødselskulde i krigsårene vil bevirke, at denne tilvækst i årene mellem 1955 og 1965 vil ligge på ca. 5 pct. pr. femår. Alt i alt må man regne med, at det medfører, at tilvæksten i antallet af arbejdssøgende vil blive dobbelt så stor, som den har været i de forløbne år. Da man må regne med, at landbrugets behov for arbejdskraft i hvert fald ikke vil stige, må hele denne tilgang — og måske mere til — finde beskæftigelse i byerhvervene og hovedsagelig i industrien.

Gjaldt det blot om at skabe tilstrækkelig indenlandsk efterspørgsel til at beskæftige den øgede tilgang til arbejdsmarkedet, ville problemet ikke være så forfærdelig svært. Det kunne i så fald i princippet klares ved passende forøgelse af købekraften ad finanspolitisk vej og gennem en lempelse af kreditvilkårene. Men en forøgelse af beskæftigelsen i så stort omfang skaber et behov for øget indførsel af råvarer og halvfabrikata, ligesom den øgede efterspørgsel vil trække en større import af færdigvarer med sig. Videre vil forøgelse af arbejderantallet i industrien forudsætte en betydelig udvidelse af produktionsapparatet.

Det beskæftigelsesproblem, der opstår, kan derfor ikke løses, medmindre der skabes øgede valutaindtægter i nogenlunde samme takt, som produktion og beskæftigelse sættes i vejret. For at den hertil fornødne valuta kan indtjenes, må eksporten udvides, og eftersom de fleste betalingsdygtige markeder for landbrugsvarer er mættet eller i hvert fald nær mætningspunkt med hensyn til fødevarer, må man sikkert regne med, at en betydelig del af eksportudvidelsen skal præsteres af industrien. Så meget des mere vil det blive nødvendigt at forøge de industrielle investeringer. Mulighederne for en sådan politik vil i høj grad afhænge af den internationale udvikling. Jeg vil derfor